

REDACTIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
Scrisorile nefrancate nu se
primesc.
Manuscrisurile nu se retrimit.
INSERATE
se primesc la Administrațiunea în
Brașov și la următoarele
BIROURI DE ANUNȚURI:
In Viena: la M. Dukas Nachf.,
Nux. Augenfeld & Emeric Les-
ner., Heinrich Schalek, A. Op-
pelik Nachf., Anton Oppelik.
In Budapesta la A. V. Gold-
berger, Ekstein Bernat, Iuliu
Leopold (VII Erzsebet-Körut).
PREȚUL INSERȚIUNILOR: o se-
rie garmond pe o colonă 10
bani pentru o publicare. Pu-
blicări mai dese după tarifară
și învoială. — **RECLAMĂ** pe
pagina 3-a o seriă 20 bani

GAZETA TRANSILVANIEI

ANUL LXVI.

„GAZETA“ iese în de-care di.
Abonamente pentru Austro-Ungaria
Pe un an 24 cor., pe șase luni
12 cor., pe trei luni 6 cor.
N-rii de Duminică 4 cor. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminică 8 fr. pe an.
Se primumă la toate ofi-
ciile poștale din țară și din
afară și la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea, Piața mare,
Târgul Inului Nr. 30. etagiu
I.: Pe un an 20 cor., pe șase
luni 10 cor., pe trei luni 5 cor.
Cu dusul în casă: Pe un an
24 cor., pe șase luni 12 cor.,
pe trei luni 6 cor. — Un esem-
plar 10 bani. — Atât abona-
mentele cât și inserțiunile
sunt a se plăti înainte.

Nr. 247.

Brașov, Joi 6 (19) Noemvrie.

1903.

Gogorițele șovinismului.

(a) Curentul național, ce a început a se manifesta pe terenul politic și social la Maghiari încă de prin decada a patra a secolului trecut, avea de la început caracter agresiv față cu popoarele conlocuitoare.

Nu era așadar vorba numai de o emancipare a limbii lor și a spiritului public de sub tutela unei culturii străine, ci odată cu rîvna de emancipare s'a născut la densii și rîvna de cucerire culturală și națională pe socotela popoarelor, cu cari de o mie de ani locuiau pe aceleași plaiuri.

Era vorba așa-dér de așa numita expansiune națională.

Expansiunea la un popor este un lucru frumos, când este rezultatul unei forțe interne irezistibile, a unei puteri elementare, care cuceresc în mod lent, însă firesc, parvenind în cele din urmă a-și pune fără siluire timbrul său cultural pe toate instituțiile, pe întreg organismul social dintre marginile unui teritoriu ôre-care.

Un popor prolific, sobru și resistant tuturor intemperțiilor, trăind în condițiuni igienice favorabile, se înmulțesc. Și nimeni nu va putea tăgădui, că numărul este deja un criteriu de frunte al expansiunii. Nu este însă singurul criteriu. Dăcă însă acel popor prolific, sobru și resistant mai este înzestrat și cu calități eminente fizice, cu forță de muncă perseverantă, cu simțul de a sci păstra ce a câștigat, cu virtuți alese ale sufletului, cu talente distinse, cu aptitudinile culturale și cu caractere nobile — atunci, credem că am înșirat toate criteriile esențiale, cari constituie garanția expansiunii.

Chiar dăcă ar fi însă înzestrat acel popor cu toate condițiunile necesare amintite mai sus, — pentru-ca

să pôtă pune în practică expansiunea sa, trebuie să aibă de a face de jur împrejur cu elemente, față cu cari natura a fost mai vitregă în distribuirea darurilor sale și cari prin urmare așa dăcînd de la sine și fără împotrivire se supun superiorității netăgăduite.

Dăcă însă elementele în mijlocul cărora vrăse se afirmă acel popor prin expansiune, sunt tot așa de prolificice, sobre și rezistente și dăcă toate aptitudinile lor culturale li-au moștenit de la natură în măsură egală, atunci poporul din chestiune va trebui să se pună la tocmelă cu împrejurările și să se mulțumescă cu rolul de a se afirma cu onore în mijlocul celorlalte popore, a păstra ceea ce i-s'a dat, a desvolta o emulațiune nobilă pe terenul cultural cu alte popore și a nu provoca luptă inutilă, al cărei sfârșit — mintea sănătôsă trebuie să i-o spună — nici-odată nu va putea fi isbânda.

Mintea sănătôsă? Da, când marfa acesta s'ar găsi pe toate potecile. Este sciut însă, că mintea sănătôsă devine pribegă din momentul în care șovinismul s'a incuibat în mijlocul unui popor.

Rîvna de expansiune sădită cu condeiul și cu cuvîntul în inimile Maghiarilor încă de prin anii trei-deci ai secolului espirat, a fost cultivată în cursul anilor cu o deosebită îngrijire și a crescut și s'a întărit mereu, până ce a ajuns la manifestatii bolnăvicioase, cum a fost cartea apărută mai anul trecut a lui Paul Hoitsy, care aiura despre un imperiu până la marea năgră, stăpănit de trei-deci de milioane de Maghiari.

Galvanizarea necontentită a acestei rîvne în timp de aproape un secol, a produs rôde de cari bărbații de stat mai sobri din rîndurile Maghiarilor înșiși trebuie să se înspăimînteze. Am dîs galvanizare,

pentru-că este o cultivare artificială acesta, căreia îi lipsește elementul de viață.

În toate straturile culte, umblate pe a școlii, s'a infiltrat ca un fel de obsesiune gîndul, că existența popoarelor nemaghiare este o calamitate pentru țeră.

Privim și ne întristăm vîdînd manifestațiuni de felul acesta.

Meditațiunea de mai sus ne-a fost sugerată de un pasagiu cetit astăzi într'un dîar maghiar din Clușiu. În acel dîar vedem publicat un memorandum al tinerimei universitare sêcuiescî adresat episcopului catolic Majlath. Tinerimea cere înființarea unui internat universitar în Clușiu. Prin digresiune se vorbește într'un pasagiu despre universitatea catolică, ce se proiecteză a se înființa în Alba-Iulia. Credeam până acuma, că acea universitate, ar avé menirea să formeze bastion contra sciinței fără credință. Tinerimea sêcuiescă spune însă, că acea școlă înaltă va avé chemarea a face în scurt timp, ceea ce episcopia catolică din Alba-Iulia n'a putut face în cursul secolelor: a maghiarisa Alba-Iulia și împrejurimile ei.

O simplă digresiune într'un memorandum al tinerimei universitare, — și cîtă învățatură cuprinde ea!

„Alba-Iulia și împrejurimile ei — dăce acel pasagiu — este pentru Maghiari ca o pustietate sêlbatică din Tibet, așa că s'ar putea anexa fără dór și pôte României!“

Va să dăcă tinerimea, care mâne poimâne va eși în viață să conducă destinele acestei țeri, vede o pustietate sêlbatică în tot ce nu e maghiar, o calamitate, care trebuie cu orî ce preț înlăturată.

Și pentru înlăturarea unei asemenea calamități — să fie destinată chiar o universitate catolică?

Deschiderea „Reichsrath“-ului. Eri s'a deschis „Reichsrath“-ul austriac. Guvernul a prezentat mai multe proiecte de legi, între cari: un proiect de provisoriu bugetar pe 6 luni; imputernicire pentru încheierea unui tractat comercial provisoriu cu Italia; proiect pentru regularea circulației zaharului cu Ungaria și introducerea unei dări suplimentare pe zahar. Ministrul Koerber a ținut un discurs asupra situațiunei politice.

Tot din Viena se anunță, că după un comunicat, comitetul executiv al partidelor germane a ținut alaltăeri o conferență. S'a stabilit o deplină înțelegere atât în privința situațiunei politice, cât și cu privire la atitudinea partidelor. Și comitetul parlamentar al clubului Cehilor tineri a ținut alaltăeri conferență, în care s'a stabilit tactica de urmat față cu guvernul.

Postulatele militare ale Slovenilor. Era de prevăduț, că postulatele Maghiarilor și concesionile, ce li-s'au făcut acestora cu privire la armată, vor da nascere unor postulate de acest feliu din partea tuturor popoarelor monarhiei. După Cehi se anunță acum și Slovenii cu postulatele lor militare. Organul partidului catolicilor sloveni-naționali „Slovenec“, pliedeză în numărul său de la 14 l. c. în favoarea unei „armate sud-slavice“ și pretinde între altele readucerea regimentelor slovene în patrie, readucerea oficerilor sloveni, cari își fac serviciul în Ungaria și Galiția, înființarea unei școle de cadeți în Laibach, table cu inscripțiuni în două limbi pe casarmele din Carniola ș. a. Numita fôie provôcă în fine pe deputații sud-slavicî din Reichsrath, de a interveni pentru realizarea acestor postulate.

Politica noului guvern italian. Ministrul de externe al Italiei a declarat unui corespondent al dîarului „Figaro“ din Paris, că Italia ține strîns și sincer la tripla alianță, fiind-că alianța acesta invôlvă în sine pacea și fiind-că Italienii sunt de acord cu o politică, ce împiedecă

FOILETONUL „GAZ. TRANS.“

Sistema ortografică a limbii române

de Nic. Densușianu.

(Urmarea 1.)

În raportul său, Comisiunea ortografică alésă în a. 1867 motivéază ast-fel adoptarea principiului etimologic moderat cu cel fonetic:

„Unitatea de limbă nu se pôte căpăta fără unitatea scripturii. Dară pronunța variază de fapt între Români din diferite părți de loc; decî ea (pronunța) nu s'ar puté lua ca basă în scriptură, dăcă vrem ca acesta să fie una pentru toți Români. Afară de acesta, pronunța variază aprôpe din generațiune în generațiune, așa încât luându-se de basă a scripturii pronunța, fie-care generațiune a unui popor ar căuta să începă limba și cultura de la capul capetelor...
„De consultăm apoi istoria, nu aflăm

„popor, cel puțin în Europa, care să fie fundat limba sa pe pronunță. De altă parte întrebându-ne, ce e ortografia, ne-am convins, că acesta nu va să dăcă scrierea pur și simplă, adevăcă fotografia sunetelor unei limbe, ci drepta scriere... o normă stabilă și unică pentru toți. Dară nimic mai subiectiv și mai variabile ca pronunța. Decî dacă am lua-o de normă stabilă în scriptură, ar fi ca și când nu am pune nici un principiu, am ajunge la aceeași confusiune, ce s'ar produce în comereciu, când fie-căruia i-ar fi permis să cumpere și să vîndă cu propria sa măsură... Noi însă avem o limbă legată prea strîns cu cele mai nobile și culte limbe din Europa. Caută dară să ne simim a păstra acest legăment tocmai așa de mult, ca și istoria noastră, și nu a căuta să ne depărtăm de frații noștri de origine latină tocmai într'un timp, în care toate popoarele tind la apropiere și la înfrățire. În fine nu e nici prudente a ne lepăda de o tradițiune, care în mai puțin de un secol ne-a adus mai mult bine, de cât domnia de sute de ani a cirilismului, și a ne întorče la un cirilism și

„mai rêu pôte de cât cel d'antăiu. De am început astă-dî a simți și a ne mișca ca națiune viuă, o datorim aceluși etimologism eluptat cu atâtea sacrificii de atâți martiri ai națiunii... acestea sunt cuvintele, ce au făcut să încline Societatea către principiul etimologic, însă moderat...“

„Și prin urmare nu mai rămâne Comisiunii de cât a invoca spiritul adevărului, binelui și frumosului, să ne inspire pe toți a da deslegarea cea mai nemeșă unei cesțiuni, care deși mică în aparență, dar cuprinde în sinul ei consecințe

¹⁾ În această privință A. Treb. Laurianu și C. I. Massimu în prefața „Dicționarului limbii române“, elaborat ca proiect după însărcinarea Societății academice, se mai exprimă ast-fel: „Când Societatea academică supuse la probele unor nune și seriose debateri cesțiunea ortografiei, ea ajunse a se convinge, că sub pedepsă de a întuneca cu totul gramatica limbii, de a-o lipsi de veri-ce lumină a filosofiei, de a rupe cele mai prețioase relațiuni cu limbile surori, de a scinde limba română, și prin acesta națiunea în atâtea limbi câte pronunțe variate se aud, nu se putea depărta în scrierea română de principiul etimologic“ (Dict. limb. rom. p. XXII.)

„grave asupra viitorului națiunii noastre. Acastă națiune simte instinctiv, că unitatea ființei sale colective s'a manținut în trecut prin limbă, și că tot prin aceeași are a se perpetua și în viitoriu...“

Societatea academică de la 1867 era chemată așa dar, ca să fixeze o ortografie comună tuturor Românilor, o ortografie, care să păstreze caracterul național latin al limbii, care să facă posibil străinilor să învețe limba română și ast-fel să ajute la estensiunea ei în lume.

După părerile Societății academice, principiul etimologic este acela, care regulează limba română, el aduce părțile variate la unitate și fixează formele corecte gramaticale și lexicografice.

Însă Societatea adoptase un etimologism temperat prin concesionii fonetice, adevăcă basat de o parte pe formele istorice și pe formele actuale ale limbii românești, de altă parte pe etimologismul latin.

„Să nu sperăm“, dăce Laurianu, în

²⁾ Annalele Societății academice române, Tom. I, (1867), p. 69—73.

pericolele războiului. Tripla alianță, ținând ministrul, nu împiedică apropierea Italiei de Franța, apropiere, care este un element esențial al politicii internaționale a guvernului italian.

Ministrul italian a declarat apoi, că e garantată cooperarea Italiei în rezolvarea *chestiunii balcanice*, care culminează în ameliorarea sortii popoarelor de sub suveranitatea Sultanului. Italia își va apăra interesele proprii cu tactul cuvenit și cu energie, și va născoci, ca chestiunile balcanice să primescă o soluțiune pașnică și dreaptă, fără însă de a fi stîrbite interesele Italiei.

Planurile lui Tisza.

Nici guvernul, nici țera n'au scăpat încă de crasă. Succesele ce le-a avut până acum contele Tisza, nu i-au asigurat încă o pozițiune inespugnabilă, deși nu se poate spune că opoziția obstrucționistă s'ar afla și așă la nivelul forțelor cu care combattea pe Szell și Hedervary. Obosela se resimte așă binisor în șirurile ei.

Diarele guvernamentale se lăgănesc în speranța, că în curînd are să urmeze o desconcentrare totală a opozițiunii, ai cărei luptători obosiți vîd înșuși, că mult n'o să mai pîta susțină focul ce l'au deschis în contra actualului guvern. Cu totul altfel vorbesc foile opoziționale, și mai ales acelea, cari prin articole agitatorice își dau silința a ține viu spiritul obstrucționist.

În cercurile liberale din Budapesta se asigură, că ministrul președinte Tisza s'a hotărît a lua măsura cele mai energice pentru înfrîngerea obstrucțiunii. Îndemn la acesta i-a dat — ținându-se — articolul ce l'a publicat Francisc Kossuth în „Egyetértés“, în care după cum am vădit, căpetenia kossuthistilor avertisa pe omenii săi, să nu contribuie la divulgarea părerii, că lupta opoziției ar consta numai din obstrucțiune, și exprima convingerea de repetite-ori accentuată, că obstrucția s'ar putea continua numai după ce vor fi întrebăți alegătorii (adecă după ce se vor face alegeri noi). Contele Tisza vîdînd neînțelegerile dintre kossuthiști și ruptura aprăpe inevitabilă între ei, s'ar fi decis, ca mai mult de săptămîna aceasta să nu aștepte, ci să ia măsuri tactice cari de-oparte vor provoca cea mai mare senzație, de altă parte vor pune cu desăvîrșire capăt obstrucțiunii.

Până la 15 Decembrie, când se vor întruni delegațiunile austro-ungare, proiectele despre contingentul de recruți și de îndemnitare bugetară, trebuie să fie votate de cameră, căci o încurcătură și mai mare îl așteptă pe guvern la cazul când în bugetul pe anul viitor se va lua — după cum se intenționează — și poziția referitoare la tunurile de câmp cu mai multe sute de milioane și cheltuielile necesare pentru cei 5700 artileriști noi.

Cum-că contele Tisza s'a pus de gînd a mulțomi pe cei din tabăra kossuthistă, reiese și din faptul, că ministrul de agricultură *Tallian* a invitat la o cină copioasă în hotelul „Hungaria“ pe mai mulți prieteni ai săi, între cari și pe Kubik, Olay și Polonyi. Acastă întrunire la masa albă a avut și însemnătate politică, și se ține, că cu prilejul acesta Polonyi a împărtășit ministrului Tallian condițiile prin cari s'ar putea readuce pacea între guvern și opoziție, condiții, pe cari le va prezenta și dietei.

Astfel stînd lucrurile, nu ne vom mira vîdînd mâne poimăne deputați kossuthiști întruniți la masa contelui Tisza, stabilindu-se în decursul prînzului său cînei, între pahare, ceea-ce mai cu greu merge în parlament: condițiile desarmării.

Un diar social creștin asupra chestiunii militare.

Diarul „D. Z.“ în revista sa de la 17 Noembrie arată rolul ce l'a jucat presa evrească din Austria în tot timpul obstrucțiunii maghiare. Atitudinea acestei prese, spune numitul diar, a fost cu desăvîrșire favorabilă obstrucționistilor, ținându-se acum aceeași presă face reproșuri guvernului austriac, că a cedat față cu postulatele maghiare.

Prin tactica această diarele evrești vor să mascheze faptul, că ele au contribuit din răspuțeri la biruința postulatelor maghiare. „D. Z.“ espune motivele, pentru cari amintita presă își dă concursul campaniei opoziționale, în următoarele cuvinte:

Armata independentă maghiară ar primi un timbru specific jidovesc. Se știe, că un număr mare de ofițeri nemaghiari, avînd cetățenia ungară (restul va urma îndată ce s'ar pune programul în executare practică), au cerut să fie primiți în cetățenia austriacă, deoarece nu voiau să ajungă sub suveranitatea parlamentului maghiar și să se expună eventualității unui conflict, cu jurămîntul prestat superiorului șef al armatei.

Partea ungară a armatei ar suferi, decă programul lui Tisza s'ar executa în toată — ceea-ce nu credem — de o lipsă mare de ofițeri. Maghiarii singuri n'ar fi în stare a suplini lacunele, ținând în vedere că vor fi împedecate în viitor încă și mai mult prin cerințele de limbă de a intra pe cariera militară. Ce ar urma de aici? Ar urma, că ar trebui să se facă apel la ofițerii de rezervă jidovi, cărora în asemenea împrejurări li-s'ar deschide o carieră extraordinară de favorabilă.

Urmînd năvala jidovilor pe cariera militară măcar în proporția în care au năvălit și în celelalte vocațiuni mai înalte în Ungaria, rezultatul ar fi, că s'ar forma un corp de Macabei, compus din ofițeri jidovi și jidoviți. Asta ar fi echivalent cu încoronarea statului judeo-maghiar, noul Sion pe care atît evreii din Austria, cât și cei din Ungaria îl consideră ca un fel de ideal. Însă o armată al cărei corp ofițeresc ar fi compus din astfel de elemente, este evident, că ar înăspri conflictele naționale în Ungaria. Deja și acum se jeluiesc naționalitățile din Ungaria, că la honveđime, elementul jidovesc s'a în-

mulțit în corpul ofițeresc, aducînd cu sine toate viciile rasei lor: vanitatea, aroganța și brutalitatea.

Cum-că influența evrească a operat în Viena în sensul amintit, este lucru cert. Dîr băncile vieneze nu s'au dat îndărît de la jertfele cele mai mari, ca să mențină cursul hîrțuilor de stat ungueresci, când acelea la începutul conflictului începură a fi returnate în masse din străinătate. „Nu ne trebuiesc rentele lui Barabas“, scriau din toate părțile; băncile din Viena însă s'au pus ca un zid întru apărarea creditului primejduit din Dorado-ul mult iubit al jidovismului transilaitan. Decă evreii din Viena au spriginit „statul național unitar“ pe un teren, unde îi costa bani, cu atît mai virtos vor fi pus ei umărul în chestiunile militare. Idealul acestor cercuri este Ungaria independentă — jidovită, și decă una dintre foile jidovesci reproșează acum guvernului austriac slăbiciune față cu postulatele maghiare, aceasta se face de sigur, nu pentru-că acest guvern a mers prea departe, ci pentru-că n'a mers destul de departe cu concesionile.

SCRIRILE DILEI.

— 5 Noembrie v.

Suveranii români la Abazzia. Regele și Regina României vor merge în luna Februarie la Abazzia. „Agenția Națională“ comunică presei străine, că suveranii români se vor întîlni acolo cu împăratul Francisc Iosif, cu regele Oscar al Svediei și cu regele George al Greciei.

Secretarii de stat. Oficiul „Bud. Tud.“ anunță, că foia oficială va publica așă numirea noilor secretari de stat. La ministerul de interne e numit *Sándor János*, la ministerul de comerț contele *Serényi Bela* și la ministerul de agricultură *Makfalvay Geza*.

Nou institut român de credit. Duminecă în 15 Noembrie n. s'a ținut — scrie „Drapul“ — la Ciacova adunarea generală constituantă, în care s'a decis înființarea institutului de credit și economii „Ciacovana“ cu un capital social de 100,000 cor. (1000 acții a 100 cor.). În Ianuarie 1904 noul institut își va începe activitatea. Membrii în direcțiune au fost aleși: George Breban, Tima Albu, mari proprietari Ghilad, Dr. I. Coste, Dr. E. Nicola, Nica Diminescu, Constantin Diminescu, Ciacova, Ion Gruescu Cebza, D. Ilcău, Petroman, institutul „Timișana“. Comitetul de supraveghere: Petru Corcan Jam, V. Pop, Jebel, Ion Gruescu Ciacova, C. Marcu, Toger, institutul „Timișana“. Președinte al institutului a fost ales d-l protopop Ioan Pinciu.

De la tribunal. Un biet Român din comuna Netot (com. Făgărașului) cu numele Ion Dateș, avea patru scôfe și patru purcei. Într'una din zile se prezintă la casa omului patru jandarmi și inculpînd pe Român, că rimătorii din coteș sunt marfă de contrabandă adusă din România,

încep să facă cercetare. „Sunt ai mei — domnilor jandarmi — porcii“, ținea Românul. — „Trebuie să mărturisesc însă, că marfă de contrabandă“ — răspunseră jandarmii. „Nu pot mărturisi, ce nu e adevărat. Am să vă dovedesc proveniența legală a porcilor“, replică Dateș. Jandarmii aduseră fiare, să-l stringă nișel pe Român, ca să-l silescă a mărturisi, ceea-ce nu putea să mărturisescă. Românul însă, în conștiința dreptății cauzei, a protestat și a vrut să se smîncescă din mâinile jandarmilor. A dat însă de belea. Cum îndrăsnesc el să se împotrivescă, când d-nii jandarmi vrău să-l bage în fiare? Și pentru această împotrivire, unul din jandarmi l'a străpuns cu baioneta în picior, așa că vîrfu baionetei a ieșit pe cealaltă parte. Omul a dovedit, că porcii sunt ai lui și s'a jeluia contra gendarmilor la autoritatea lor superioară. Acastă însă nu i-a găsit pe jandarmi vinovați. Acuma s'au întors țărași jandarmii contra lui Dateș, făcîndu-i proces pentru ultragiul în exercitiul funcțiunii. În două rînduri s'a ocupat tribunalul din Brașov cu procesul acesta, până ce astăzi, în urma pledoariei candidatului de avocat Dr. Ion Fruma (suplinind pe d-l Damianu), tribunalul l'a achitat, după ce însuși procurorul și-a retras acușațiunea. — Țiță o sentință de achitare, care acopere însă o adevărată dramă. Un om nevinovat fiind în proprietatea legală, dovedită, a unor animale, hîrțuit, legat în fiare, străpuns cu baioneta, purtat pe la judecări și acuma — încă să fie vesel, că nu l'au băgat și în temniță!... Dîr alergăturile și cheltuielile avute cu procesul, cine i-le întorțe bietului Dateș?...

Din Bucovina. D-l Dr. Ioan baron de Styrcia a fost numit consilier de legațiune categoria II. D-nii Calistrat *Coca* prof. la gimnaziul I. de stat. Samoilă *Isopeșcu* și Constantin *Kossovitz* profesori la gimnaziul gr. or. din Suceava au fost înaintați în rangul clasa VII.

— În ziua de 8 Noembrie s'a sfințit biserica filială din Lucaveț-Maidan de către consilierul consistorial și profesor de universitate Dr. *Voinitchi*, ca delegat al metropolitului Bucovinei. Delegatului i-s'au făcut ovațiuni din partea populațiunii. La aceste ovațiuni au luat parte și Evreii cu thora.

— În ziua de 9 Noembrie reuniunea de cîntări „Armonia“ a aranjat o serbare artistică în amintirea lui Vorobchievici. Programul era alcătuit numai din compoziții ale regretatului compositor. Era de față prințul *Hohenlohe-Schillingfürst* cu prințesa, metropolitul Dr. de *Repta*, etc. Mai departe elevii de la internatul român, studenții universitari și a. Sala de altminteri a fost plină, din cauza că concertul s'a anunțat tîrziu. Profesorul *Bodnărescu* a ținut discursul festiv în amintirea compositorului. Cu această ocaziune s'a desvîlit portretul lui Vorobchievici.

discuțiunile urmate la a. 1881, „că vom putea dobîndi o ortografie serioasă și care totuși să nu cîră nici o muncă, nici o cugătare din partea celor ce o vor întrebuița.“³⁾

Însă ortografia pe care Societatea academică română o stabilise în cursul anilor 1867—1869, o ortografie basată pe principiul etimologic temperat prin concesionul fonetic, nu s'a lășit în literatura română. Ea rămase neîntrebuițată de publicul scriitoriu și de stabilimentele tipografice din țera. Mai mult, pe la a. 1879 nu numai Monitorul Oficial, dar aprăpe toate organele de publicitate i-și aveau sistemele lor particulare de ortografie.

Causele, pentru cari ortografia votată în anii 1867—1869 nu s'a putut bucura de favoarea scriitorilor români din părțile din cînce de Carpați, au fost, după cum susțineau unii, greutățile unei sisteme etimologice.

Acastă o prevăduse încă de la a. 1867 bătrînul filolog Cipariu, când decla-

³⁾ Analele Academiei române. Seria II, Tom. II. Secț. I, pag. 405.

rase în sinul Societății academice, că a introduce de-o dată ortografia etimologică cel puțin pentru Statul României, i-se pare acum cu neputință, că aici publicul diarelor politice și comerciale încă nu este de ajuns pregătit spre a adopta pentru densii o ortografie strîns etimologică, deși cu concesionul cât de mari în favoarea fonetismului.⁴⁾

În a. 1879 Societatea academică română, în urma unei legi votate de corpurile legiuitoare și sancționate în 29 Martie din același an, se reconstitue ca Instituțiune de stat și ia numele de „Academia Română“. Încă în cele d'întăiu ședințe ale sale, Academia constată lipsa totală a unui sistem de regularitate, în ce privește ortografia din publicațiunile românești; simte ast-fel necesitatea de a revisui și simplifica regulile ortografice, votate de Societatea academică în cursul anilor 1867—1869.⁵⁾

⁴⁾ Analele Societății academice române. Tom. I. (1867) pag. 97.

⁵⁾ Analele Academiei române. Seria II. Tom. I. Secț. I. pag. 23—30.

În aceste timpuri majoritatea membrilor din Academiă era mai mult înclinată pentru teoriile fonetice, de cât pentru principiul etimologic în ortografie. Diversitatea scrierii era considerată ca o consecință a stării de tranzițiune, în care se afla literatura română, și adese-ori în sinul Academiei resuna dorința de a se respecta *usul* adoptat de mulțimea celor ce vorbesc și scriu.

Ast-fel în a. 1880, Academia convinsă, că divergențele în modul de scriere formeză o mare pedecă pentru dezvoltarea uniformă a limbii române, alege o nouă Comisiune pentru a elabora și prezenta un *nou proiect* de ortografie.

În raportul din 1880, în care noua Comisiune ortografică supune în dezbaterile Academiei operatul său, densa exprimă mai întăiu recunoștința autorilor ortografiei române de la 1867—1869 pentru zelul ce-l depuseseră în îndeplinirea importantei misiunii ce aveau, tot-odată se făcu amintire de cercetările conștiințioase asupra limbii de T. Cipariu și de lucrările sale pline de o vastă erudițiune.

În ce privește noul principiu, pe care-l adoptase Comisiunea ortografică de la 1880 pentru scrierea limbii române, densa se exprimă în raportul său ast-fel:

„Pe când ortografia de până acuma a Academiei române era întemeiată pe un *etimologism* temperat prin concesionul fonetic, ortografia propusă în operatul (Proiectul) de față este întemeiată pe un *fonetism temperat prin necesități etimologice*.“

Basată pe acest principiu în sensul fonetismului, de a se urma în scrierea limbii române pe cât este posibil pronunța, seiu *usus loquendi*, Comisiunea ortografică de la 1880 propuse, și Academia adoptă în cursul anilor 1880—1881 în mare parte regulile nouă ortografice pentru scrierea limbii române.⁶⁾

(Va urma)

⁶⁾ Analele Academiei române. Seria II. Tom. II. Secț. I. pag. 411 seqq. — Ibid. Tom. III. p. 215 seqq.

— Duminecă s'a oficiat sfințirea bisericii Mirouț din Suceava, o zidire din secolul XIV, care a fost odinioară catedrală metropolitană, unde se încoronau voievozii Moldovei. Ceremonialul sfințirii a sâvârșit însoși metropolitul Bucovinei.

Nouăle tunuri. „Fremdenblatt“ din Viena spune, că nouăle tunuri pentru artileria austro-ungară vor fi turnate din bronz. Sunt necesare 3000 de tunuri, care se vor turna în timp de 3—4 ani. Nimic nu se va face în străinătate. Creditul ce se cere pentru aceste tunuri, e de 38 milioane corone.

Comunitatea Ungurilor catolici din București. Cetim în „V. N.“ din 4 (17) Noemvrie: Eri s'a constituit în Capitală o comunitate a Ungurilor catolici. Membrii acestei comunități s'au întrunit în localul școlii lor din str. Polonă Nr. 25, sub președinția părintelui Gabriel Antal, parohul bisericii Bărăția. În statutele comunității, care s'au votat eri, se prevăd între altele construirea unei biserici catolice maghiare și sprijinirea școlii lor, care numără peste 400 de elevi și eleve. După votarea statutelor s'a procedat la alegerea comitetului comunității, având ca președinte de onoare pe părintele Antal, care se va prezenta filialele acestei arhiepiscopului catolic Hornstein, spre a-i cere sprijinul.

Bola împăratului Wilhelm. Diarul „Berliner Tageblatt“ publică următoarele amănunte, cu privire la bola împăratului Wilhelm al Germaniei: Profesorul Dr. Moritz Schmidt, care a operat pe împărat de polipul de pe cordele vocale, a făcut în ședința extraordinară a „Societății laryngologice“ următoarea comunicare: Încă de acum două luni, Dr. Ilberg, medicul personal al împăratului, constată existența umflăturii, în laringe. Bola n'a fost divulgată, decât numai după ce profesorul Dr. Orth a examinat escrescența operată. Dr. Schmidt tăgăduiesc ori-ce gravitate afecțiunii de care a suferit monarhul său. Nici operațiunea n'a fost grea; ori-care din medicii „societății laryngologice“ ar fi putut să o execute cu succes. Savantul chirurg se exprimă cu admirație de forță de rezistență a pacientului său. În sfârșit Dr. Schmidt contestă, că polipul ar fi putut degenera într-o afecțiune, care se pună în primejdie viața împăratului.

Sfințire de biserică în Feleacul-săsesc. Duminecă în 22 Noemvrie va avea loc sfințirea bisericii gr. cat. române zidită de curând. Cu această ocaziune se va da și un banchet și petrecere cu dans. La banchet cuverta 3 cor., ér la petrecere intrarea 1 coronă.

Incetarea unui diar german. „Budapesti Hirlap“ primesce din Timișoara știrea, că diarul național german de acolo „Deutsches Tagblatt für Ungarn“, care a fost înființat înainte cu trei ani, își va suspenda apariția la finele acestei luni. Causa, dice „B. H.“, este că o însemnată parte din cauziunea foii germane a ajuns pe mâna visteriei maghiare în urma pedepselor cu amende în bani la care a fost condamnat diarul în procesele de presă ce le-a avut. — Notăm, că „D. T. f. U.“ nu amintesc până acum nimic de preținsa sa dispariție la finele lunii curente.

Sfințire de capelă într'un penitenciar. Duminecă s'a sâvârșit sfințirea capelii penitenciarului Doftana (România), unde sunt închiși 376 condamnați. La sfințire au fost invitați și reprezentanții presei. În dările de seamă publicate despre această sfințire cetim detalii interesante în foile din România. Condamnații sunt ocupați totă ziua în ateliere, ér séra la orele 5 sunt încarcerati în celulele lor. Cei îndărătnici au o secție aparte închisă cu porți de fier speciale. Aici se află închis Enache Marcu, condamnat pe viață, fiind-că a omorât 35 oameni. Aici sunt și Bulgarii: Boiciu Ilieff, asasinul lui Fitowsky, Dimitroff asasinul lui Mihăileanu și tovarășii lor. Toți sunt mândri de faptele sâvârșite, spunând, că sufer pentru cauza poporului lor. În altă secție se află vestiții bandiți Măruntelu, Zdrelea și Cimpoeriu.

Prințesa Luisa de Saxonia, nenorocita femeie, pribegesce din țără în țără, căutând liniște și sănătate. Ea va urma anul acesta în insula Wight din Anglia, unde speră să se împăce cu bărbatul său.

Armenii. Diarele vieneze aduc știrea, că o bandă armănească din Caucaș a trecut deunăzii pe teritoriul turcesc. Ea era compusă din 70 de inși, dintre cari 60 au fost uciși de trupele turcesce aproape de Charassau. Alți doi au murit arși pe o câpăț de paie aprinse, ér doi au fost împușcați la ordinul generalului Tewfik-pașa.

Anuarul Băncilor române. Anul V. 1904. Editura delegațiunii exmise de conferența directorilor de bancă din 25—26 Iunie 1898. Sibiu. Tiparul tipografiei arhidiecezane. A apărut filele acestea.

Tinerimea română oin Cohalm invită la producțiunea teatrală, ce o va aranja Sâmbătă, în 21 Noemvrie st. n. 1903, în sala cea mare a hotelului „Sora“ de acolo. Începutul la orele 7 1/2 séra. Venitul curat e destinat în favorul „Bibliotecii populare“. Prețurile: Locul I. cor. 1.20; Locul II. 80 bani; Parterre 50 bani; Galerie 30 bani. Contribuțiile peste taxă și ofertele de cărți pentru bibliotecă se primesc cu multumire și se vor publica prin diare. Cohalm, 14 Noemvrie 1903.

Program: 1) „Cinel-Cinel“, comedie cu cântece în un act de V. Alexandri. 2) „Hartă Răzășul“, operetă comică în un act de V. Alexandri. După producțiune dans.

O statistică interesantă. Restauratorul camerei deputaților, d-l Drechsler, a făcut o statistică asupra numărului porțiunilor, ce s'au consumat cu ocaziunea ultimei ședințe obstructioniste, care a durat șese-spre-șapte ore. Éta cifrele: 190 porțiuni supă de gulaș, 146 p. supă de varză, 94 p. bouillon, 204 p. supă de carne, 211 p. ciorbă de burtă, 177 p. carne afumată, 214 p. sarmale de varză, 139 p. rasol, 29 p. antricote, 43 p. cotoroage de porc, 230 p. jambon, 470 sandwiches și 204 plăcinte cu mere. — Va să dica totuși este cineva căruia obstructione îi aduce folose. Acesta este d. restaurator Drechsler.

Teatru de diletanți. În sala cea mare de la hotelul „La leul de aur“ din Sebeșul-săsesc, se va da Duminecă în 22 Noemvrie st. n. o producțiune teatrală cu următorul program: 1) Esecutorul, comedie într'un act, tradusă de A. Țintariu. 2) „Unde dai și unde crapă“, comedie în 2 acte de Alecsandru Cosmar, localizată de Iuliu Popescu. Prețul de intrare: locul I 1-50 cor., locul II 1-20 c., locul III 1 cor., loc de stat 40 bani, galerie 50 b. Venitul curat e destinat în favorul fondului pentru ajutorarea orfanilor și veduvelor de meseriași. Biletele se află spre vânzare în prăvălia d-lui V. Săbăduș și séra la cassă. După producțiune urmază dans.

Concert bisericesc. Vineri, în 20 Noemvrie la orele 7 1/2 séra se va da în biserică evang. din cetatea Brașovului un concert bisericesc sub dirigența d-lui director de muzică Rudolf Lassel cu concursul d-șorei Laura Konopasek și al corului elevilor de la școala evangelică. Intrarea 1 cor. 60 bani, 80 și 50 bani.

Un portofel de piele neagră s'a pierdut Luni după amiazi la orele 2 p. m. la posta din localitate. În portofel erau mai multe chitanțe și trei bilete de amanet. Cel ce îl va fi găsit, să binevoiescă a-l depune la administrația diarului nostru și va primi o remunerație potrivită.

E. Picot despre Români.

Mi-a fost dat să asist la una dintre cele mai interesante lecțiuni din câte s'au făcut referitoare la Țera românească și întreg neamul românesc — scrie un corespondent al („Cronicei“.

Am asistat la „Ecole des langues orientales vivantes“, la lecțiunea de deschidere a cursului de limbă română, lecțiune făcut de d-l profesor E. Picot. D-sa a început a vorbi mai întâi despre Români din România, făcând un mic resumat istoric asupra regatului român și apoi

a trecut la Românii, cari se găsesc sub coronele: ungară, austriacă, rusă, turcă, bulgară și sârbă. Nu a uitat a vorbi și despre Românii din Italia.

În privința Românilor din Transilvania a șis, că ei sunt cei mai vechi locuitori, că la retragerea legiunilor de către Aurelian au rămas în Dacia Română, cari s'au ținut ascunși în munți, ocupându-se cu păstoria, și că de acolo din munți, după potolirea năvălirii barbarilor, s'au coborât la șesuri și au înființat principatele Valachia și Moldavia. Că Ungurii nu dau numărul exact al Românilor, că Românii au putere de a asimila neamurile în mijlocul cărora trăesc și că acesta se poate observa mai bine, mai cu seamă în Bănăț; că numai în Crișana Ungurii pot mai cu înlesnire desnaționaliza pe Români, pe câtă vreme în celelalte părți, munții, apele, văile, etc., au câte 3—4 numiri, numai în Maramureș toate numirile de munți, ape, văi etc., sunt curat românești și munții, apele, văile etc., au câte o singură numire, pe cea românească.

A vorbit apoi de răpirea Bucovinei, arătând manoperile întrebunțate de Austria, a vorbit de asemenea despre răpirea Basarabiei, arătând mijlocele întrebunțate de Ruși pentru a desnaționaliza pe Români, și măcar că Rușii sunt aliații Francezilor, d-sa nu i-a menajat de loc, ci i-a tratat după cum merită.

Despre Românii din Macedonia a șis că ei sunt vechi acolo și acitat pe „torna, torna, fratre!“ al istoriografului grec, și că aș d-sa nu pricepe politica Românilor, cari sunt aliații Turcilor, într'un câț Turcii nu țin socotă de nimic, soldații turci nesciind și neputând face nici o deosebire între Români séu Bulgari, Greci séu Sârbi, deoarece ei sunt lipsiți de strictul necesar, și spre a și-l procura, n'au alt mijloc decât de a fura și de a omorî pe cine le ese în cale. Spune apoi, că nu e lucru mare că s'a dobândit recunoșcerea naționalității române, într'un câț Turcii sunt gata a recunoșce toate naționalitățile spre a avé cât mai multe, pentru-ca să le învrăjbească pe unele în contra altora, și a terminat spunând, că în cursul anului se va ocupa cu limba română literară, traducând din N. Iorga, Alexandri, Delavrancea, etc.

Cu această ocaziune, pe lângă că am asistat la o frumoasă și interesantă lecțiune de românește, dér am mai putut constata, că și la Paris se învață românește, cursul d-lui E. Picot fiind urmat de de mai mult de 20 de elevi, toți Francezi.

Faptele sângerose ale contelui Korniss în Paris.

Asupra scenelor îngrozitoare provocate Dumineca trecută de către contele Korniss pe bulevardul St. Michel din Paris, se scrie din capitala Franței:

Ținêrul conté maghiar Oscar Korniss s'a născut la 1874 și e fiul contelui Iosif Korniss. Mai nainte frecventase universitatea din Viena, după absolvirea căreia s'a pus pe studiarea științelor teosofice (ocultiste). El locuia pe bulevardul St. Michel cu metresa sa Luisa, care se ocupa și dânsa cu magia. Într'aceea Korniss se înflăcăra de iubire platonicească pentru o contesă maghiară, căreia îi adresa nisece versuri pline de aiurări bolnăviciose. Contesa maghiară muri subit înainte de asta cu 18 luni în Paris.

Din acest moment spiritul contelui se tulbură și el nu înceta de a invoca spiritul amicei sale repausate. Noptea îl gășiau vecinii lui, familia Richard, adesea țipând, urlând, gemând în patul lui, așteptând spiritul iubitei sale. Când i-se părea că-l vede, își strîngea brațele, ca și cum ar îmbrățișa pe amica sa și striga: „În sfârșit ai venit, umbra mea adorată“. Familia Richard îl trezia din halucinația sa. Contele își cerea atunci scuze și se ruga să-l trezescă în tot-déuna, de câte ori ar căde în asemenea halucinații.

Duminecă contele a avut un acces de nebunie. El obicînuia a descărca revolverul, spre a alunga spiritele. Într'aceea

declama poezii din Flaubert, Verlaine și Villiers de l'Isle Adam. Duminecă pe la orele 10 exaltația lui și-a atins culmea. El a eșit în coridor cu revolverul în mână dând focuri asupra studentului Paul Olive și asupra tatălui acestui student. Pe student l'a rănit la mână, tatăl a scăpat. Korniss a alergat atunci pe scări în jos și în etagiul I, a descărcat un glonț asupra servitorei Blanche Stevenin, care tocmai voia să deschidă ușa, spre a se refugia dinaintea nebunului. Glonțul i-a intrat fetei în cefă.

Furibundul a descărcat apoi două glonțe asupra femeii Lejaud nimerindu-o drept în pept. Nenorocita s'a putut țiri până în etagiul III, unde locuesce un medic.

Ajungând în stradă, un domn cu numele Magottier, i-a strigat: „Stai pe loc! Să nu te misci!“ — Contele a răspuns: „Ce-am făcut, Dumneșeule? Vreți să mă arestați? Sunt eu un criminal?“ — În același moment și-a pus țeva revolverului la tîmplă și descărcând un glonț s'a sinucis, — rămânând mort pe loc.

Cadavrul fu transportat în locuința contelui, unde politia găsi un portret de femeie perforat de glonțe și nisece figuri de cêră, reprezentând anumite persoane cunoscute, asupra cărora contele făcea operațiuni magice, împungând în ele ace cu bold.

ULTIME SCIRI.

Viena, 17 Noemvrie. În discursul ce l'a ținut în cameră la deschiderea sesiunii „Reichsrathului“, ministru-președinte Koerber a declarat următoarele:

Atât în Austria, cât și în Ungaria numai împăratului și regelui îi compete dreptul de a influența asupra organizării și comanda armatei. Nu se poate admite punctul de vedere, că ingerența acesta îi compete în Austria împăratului, ér în Ungaria regelui și dietei. Armata e în parte austriacă, în parte ungară, misiunea ei însă este comună, apărarea monarhiei. Din cauza acesta conducerea armatei a fost depusă exclusiv în mâna domnitorului.

Koerber continuând șise, că dorința guvernului austriac este, ca guvernului ungar să-i succedă a descurca situațiunea.

Trecând la cestiunea pactului. Koerber a mai declarat, că cea mai bună cale pentru consolidarea și ameliorarea raporturilor ar fi o cât mai grabnică încheiere a pactului cu Ungaria. Trebuie să se încheie un pact, care să mulțumescă pe ambele state. În fine rógă camera să începă lucrările pentru încheierea pactului, căci în lumea întregă afacerilor economice li-se dă aș preferință față de afacerile politice.

Budapesta, 17 Noemvrie. În ședința de aș a dietei s'a primit cu unanimitate propunerea, ca de Miercuri începând ședințele să se prelungescă cu o oră. Știrea, că guvernul intenționează a introduce ședințe paralele, a iritat opoziția.

Budapesta, 17 Noemvrie. Îndependenții au hotărât a aranja Vineri séra un mare banchet obstructionist.

Budapesta, 18 Noemvrie. Guvernul e decis în cas când obstructione s'ar continua a propune în șep-témâna viitoare ținerea de ședințe paralele. În cazul acesta opoziția are de cuget a face obstructione tehnică și a nu ceda nici chiar forței Discursul lui Koerber a indispus pe liberali, opoziția se bucură, căci dice Koerber îi mână apă pe móră.

București, 17 Noemvrie. „Monitorul oficial“ de aș publică decretul regal prin care se convocă Corpurile legiuitoare în sesiune ordinară pe ziua de 15 (28) Noemvrie a. e.

Milan, 18 Noemvrie. La Hugano s'a descoperit un complot anarchist ce avé de scop asasinarea președintelui federațiunei elvețiene. Doi anarhiști milanezi au fost arestați.

Proprietar: Dr. Aurel Muresianu.
Redactor responsabil: Traian H. Pop

Dela „Tipografia A. Mureșianu“ din Brașov, se pot procura următoarele cărți:

(La cărțile aici înșirate este a se mai adăuga o lângă portul postal arătat, încă 2 bani pentru recomandație.)

Scrieri economice.

Manual complet de agricultură rațională, de Dr. George Maior, profesor de agricultură la școala superioară dela Fereștrău și la Seminarul Nifon Metropolitan din București. Cartea cuprinde patru volume:

Vol. I. **Agrologia**, sėu Agricultura generală. 34 cőle de tipar cu 217 figuri în text. Carte didactică aprobată de On. Minister de Agricultură al Romăniei cu decizia Nr. 2078 din 1897. Costă 5 corőne.

Vol. II. **Fitotechnia**, sėu cultura specială a plantelor, 38 cőle de tipar cu 202 figuri în text. Carte premiată de Academia Română cu premiul Nasturel-Herescu în sesiunea 1889. Costă 8 corőne.

Vol. III. **Zootechnia**, sėu Cultura generală și specială a vitelor cornute, dimpreună cu lănăria și lăptăria, 49 cőle de tipar cu 225 figuri în text. Costă 8 corőne.

Vol. IV. **Economia Rurală**, sėu organizațiunea și administrarea moșiiilor mari și mici. Costă 8 corőne.

Cartea d-lui prof. Maior se deosebește esențial de lucrările de acest fel apărute până acuma în limba și literatura română prin aceea, că este prima lucrare completă pe terenul agronomiei în limba noastră, care tratăză tőte cestiunile cele mai mari ca și pe cele mici privitoare la agricultura română din tőte țările locuite de Români, pe baza progreselor actuale ale științei și tehnicii agricole moderne. Ea ia serios concurența cu cele mai bune lucrări apărute până acum în limbile culte: germană, francesă etc.

Economia pentru școalele populare compusă de Teodor Roșin, învățator la școala principală română din Lăpușul-Unguresc. Edițiunea a doua. Prețul 60 b. (pl. 5 b. porto.)

Despre influința împrejurărilor asupra acțiunilor și deprinderilor animalelor de Lamarck, cu un studiu asupra lui Lamarck de Panvite Iosin. Prețul 50 b. pl. 10 b. porto.

România agricolă, studiu economic de Dr. George Maior, profesor de agricultură și fost estimator expert la banca agricolă. Motto: „Sėrac în țără sėracă“. Eminescu. Prețul 2 cor. plus 10 b. porto.

„**Cartea Plugarilor**“ sėu povestiri economice despre grădinărit, economia câmpului, crescerea vitelor etc. scrisă de Ioan Georgescu. 90 pag. Form. 8° costă 50 b. (+ 6 b. porto.)

Insoțirile de credit împreunate cu insoțiri de consum, de vânzare, de viieri, de lăptari etc. Indreptare practică pentru înființarea și conducerea de însoțiri, de F. W. Raiffeissen. Edițiunea a V-a Trad. de Dr. A. Brode. Editura Reuniunii rom. de agricultură din comit. Sibiuului. Conține 227 pag. costă cor. 1.60 (+ porto 20 ban.)

Grădina de legume, de Ioan F. Negruțiu, profesor în Blăși. Pentru poporul nostru, scrierea d-lui prof. Negruțiu, e de cel mai mare folos practic. Costă 50 b. (plus 5 b. porto.)

„**Sfaturile de aur**“, pentru sătenii români de tőtă starea și etatea, de Aron Boca Velcheranu. Prețul 60 b. (plus port 5 b.)

Imbunătățirea stării sătėnului, de Gr. G. Peucescu. Prețul 50 b. (plus porto 5 b.)

„**Cultura și îngrijirea grăului**“, de I. F. Negruțiu. Pr. 14 b. (plus porto 5 b.)

„**Economia**“, pentru școalele populare, de Teodor Roșu. Prețul 60 ban. (plus porto 5 b.)

„**Buna chivernisală**“, de Teodor V. Păcoșian. Pețul 40 ban. (plus porto 5 b.)

Scrieri istorice.

Memorii din 1848—49 de Vas. Moldovan, fost prefect al Legiunei III în 1848—49. Prețul cor. 1 (cu posta cor. 1.10)

Viața și operele lui Andrei Mureșianu, studiu istoric-literar de Ioan Rașin, prof. ord. la preparandia din Blăși. Prețul 2 cor. plus porto 10 ban. Venitul curat al acestui op se va contribui la formarea unui fond pentru Internatul preparandial din Blăși.

„**Colonel David baron Urs de Margina la Solferino și Lissa**“, interesantă și eminentă conferență, ce a ținut-o d-nul colonel c. și r. Francisc Rieger în reuniunile militare dela Brașov și Sibiu. Broșura conține și două portrete bine

reșite ale baronului Urs, unul din anii de mai înainte, când încă era major, őr altul din timpul mai recent; mai conține și o hartă a Lissei, cum și ilustrațiunea mormentului eroului nostru. Prețul 80 b. (plus 6 b. porto.)

„**Pentru memoria lui Avram Iancu**“, apelul dat către ministerul de interne D. Percz-1 prin d-l Dr. Amos Francu'n causa fondului pentru mormentul lui Iancu. Prețul este 1 corőnă. În Romănia 2 lei plus 5 ban. porto.

„**Pintea Vitezului**“, tradițiuni legende și schițe istorice, de Ioan Pop-Retezanul. Cea mai completă scriere despre eroul Pintea. În ea se cuprind főrte interesante tradițiuni și istorisiri din tőte părțile, pe unde a umbat Pintea. Prețul 40 ban. plus 6 ban. porto.

„**Romănul în sat și la őrte**“. Acesta este titlul unei noue cőrțicele, ce d-l Ioan Pop-Retezanul, cunoscutul și meritatul nostru scriitor popular, a dat literaturii române. Prețul 20 b., cu posta 26 b.

Lupta pentru drept de Dr. Rudolf de Ihering traducere de Teodor V. Păcoșian. Prețul 2 cor. (+ 10 b. porto.)

„**Țeranul român și ungar din Ardeal**“, studiu psihologic popular de I. Paul. Prețul 1 cor. (+ 5 b. porto.)

„**David Almășianu**“, schițe biografice de Ioan Popea. Broșura acősta, presentă și multe momente de însemnătate istorică. Prețul 60 b. (cu posta 66 b.)

Măndstirea Putna în Bucovina de Iraclie Forumbescu. Prețul 20 b. (+ 3 b. porto.)

Cursul la bursa din Viena.

Din 17 Noemv. n. 1903.

Renta ung. de aur 4%	118.60
Renta de corőne ung. 4%	98.35
Impr. cail. fer. ung. în aur 3 1/2%	89.40
Impr. cail. fer. ung. în argint 4%	97.85
Oblig. cail. fer. ung. de ost I. emis.	97.50
Bonuri rurale ungare 3 1/2%	92.55
Bonuri rurale croate-slavone	97.95
Impr. ung. cu premii	204.50
Losuri pentru reg. Tisei și Seghedin	159.—
Renta de hărție austr.	100.40
Renta de argint austr.	100.25
Renta de aur austr.	120.65
Rente de corőne austr. 4%	100.45
Losuri din 1860.	155.65
Acții de-ale Băncei austro-ungară	16.22
Acții de-ale Băncei ung. de credit	743.—
Acții de-ale Băncei austr. de credit	673.75
Napoleonadori	19.04 1/2
Mărci imperiale germane	117.15
London vista	239.55
Paris vista	95.17 1/2
Note italiene	95.25

Nr. 17510—1903.

PUBLICAȚIUNE

Prin acősta se aduce la cunoștința publică, că în urma comasațiunei efeptuite pe hotarul orașului s'au pregătit lucrările de clasificare pentru darea de pământ și că în sensul § lui 223 resp. a §-lui 49 din ordinațiunea emisa pentru executarea art. de lege XXII ex. 1885 Nr. 45055 cartea funduară catastrală, cőlele de posesiune individuală și duplicatul sumariilor s'au espus timp de 30 de zile adecă de la 5 Novemv. până la 5 decemv. 1903 în odaia pentru comisiuni din casa Sfatului piața Francisc Iosif nr. 1 unde se pot lua în vedere de őr cine și anume de la őrle 8—12 a. m. și de la 3—5 p. m. precum și în zilele de Dumineci de la őrle 9—11 a. m.

În timpul acesta al espunerii operatului, proprietarii de pământ, în sensul §-lui 49 al ordinațiunei pot face la acest magistrat reclamațiuni verbale sėu în scris contra eventualelor însemnări dăunőse în cartea funduară precum și contra incorectei introduceri a posesiunei mai departe pe basă de date de măsurare autentică contra cunutuului teritorial al parcelelor de pământ, — întru cât însă mărimea suprafeței s'ar fi transcris greșit din cartea funduară de comasațiune proprietarii pot reclama cu simplă îndrumare la cartea funduară

de comasațiune și în fine proprie tarii pot reclama contra speciei de cultură și a clasificării parcelelor de pământ.

Brassó, 3 Novembre 1903.

2—(1130)

Magistratul orășėnesc.

Abonamente la „Gazeta Transilvaniei“

se pot face őr și când pe timp mai îndelungat sėu lunare.

Socotėlă curată!

Cel mai cu efect săpun med. este Săpunul Carbol-Păcură și Puciosă a lui BERGMANN. (Marca: 2 mineri), dela BERGMANN & Co., Drezda & Tetschen a/E. escelent și probat contra tuturor necurătenilor pielei, ecsemă, ca: parasiți, roșeli, p strul, pete roșii etc. **bucata 80 ban.** Se capėtă la: Teutsch & Tartler și la farmacia V. Roth, în Brașov. 28—30.(980).

La prea înalta poruncă a Maiest. Sale Apost. c. și reg. a **XXIII. Loterie de stat c. r.**

pentru scopuri de binefacere comune militare.

LOTERIA acősta

unică în Austria legal concesionată.

conține: **19.382 căștiguri în bani gata**

Suma totală corőne **512,880.**

Căștigul principal

200.000 Corőne bani gata.

Tragerea urmėză irevocabil la 17 Decemvrie 1903.

Un los costă 4 corőne.

Losuri se capėtă la secția loteriilor de stat în Viena III Vordere Zoll-amsstrasse 7. Colectanți de loterie, Trafic, la oficiile de dare, poste, telegraf și cői ferate, zarafii etc. Planuri pentru cumpăratori gratis.

Losurile se trimit franco.

Dela Direcția c. r. a loteriei.

Secția loteriei de stat.

TIPOGRAFIA

A. Mureșianu

Brașov, Tėrgul Inului Nr. 30.

Acest stabiliment este provėdut cu cele mai bune mijlőce tehnice și fiind bine asortat cu tot felul de caractere de litere din cele mai moderne este pus în pozițiune de a putė esecuta **őr-ce comande** cu promptitudine și acurateță, precum:

IMPRIMATE ARTISTICE în aur, argint și colorii.

CĂRȚI DE ȘCIINȚĂ, LITERATURĂ ȘI DIDACTICE

STATUTE.

FOI PERIODICE.

BILETE DE VISITĂ DIFERITE FORMATE.

PROGRAME ELEGANTE.

BILETE DE LOGODNĂ ȘI DE NUNȚĂ DUPĂ DORINȚĂ ȘI ÎN COLORII.

ANUNȚURȚI.

REGISTRE ȘI IMPRIMATE pentru tőte speciile de serviciuri.

BILANȚURȚI.

Compturi, Adrese, Circulare, Scrisori. Couverte, în totă mărimea.

TARIFE COMERCIALE, INDUSTRIALE, de HOTELURI și RESTAURANTE.

PREȚURȚI-CURENTE ȘI DIVERSE BILETE DE INMORMENTARI.

Comandele eventuale se primesc în biuroul tipografiei, Brașov Tėrgul Inului Nr. 30, etagiul I, către stradă. — Prețurile moderate. — Comandele din afară rugăm a le adresa la

Tipografia A. MUREȘIANU, Brașov.

A V I S.

Prenumerațiile la „Gazeta Transilvaniei“ se pot face și renoi őr și când la 1-ma și 15 a fie-cărei luni.

Domnii abonenți se binevoiască a arăta în deosebi, când voiesc ca espedarea să li-se facă după stilul nou.

Administraț. „Gaz. Trans“.